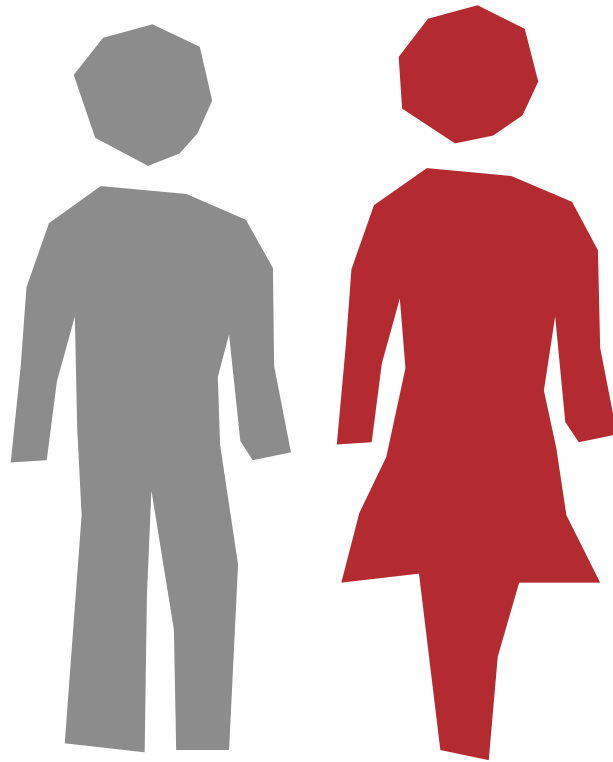




Länsstyrelserna



Äldre är också kvinnor och män

Bilaga med kompletterande material från en tillsyn av jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen ur ett brukarperspektiv 2007

Bilaga

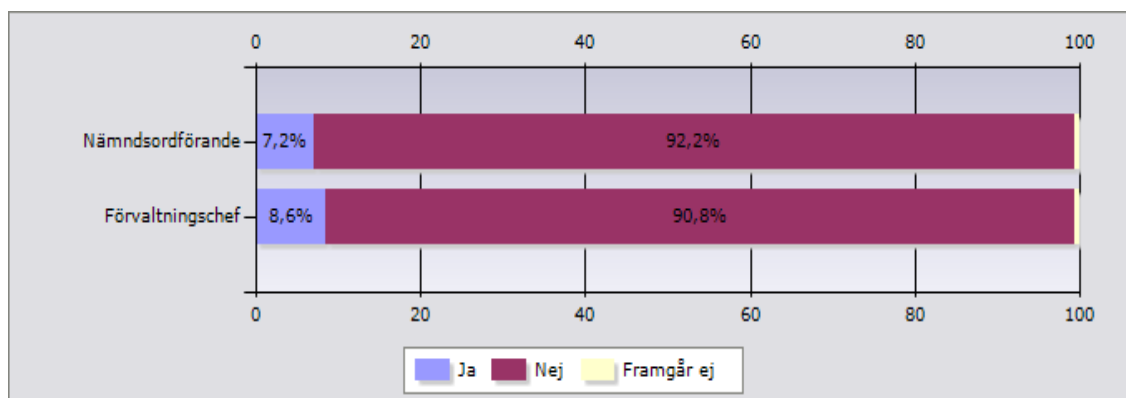
- 1. Svarsdiagram från nationell tillsyn och operativ verksamhetstillsynen om jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen**
- 2. Tillsynsverktyg**
 - 2.1 Frågeformulär till biståndshandläggare
 - 2.2 Frågeformulär till chefer och föreståndare
 - 2.3 Frågeformulär till personal
 - 2.4 Frågeformulär till brukare
- 3. Broschyr "Äldre är också kvinnor och män"**

Resultat från den nationella tillsynen

Enkätundersökning till alla kommuner och stadsdelar

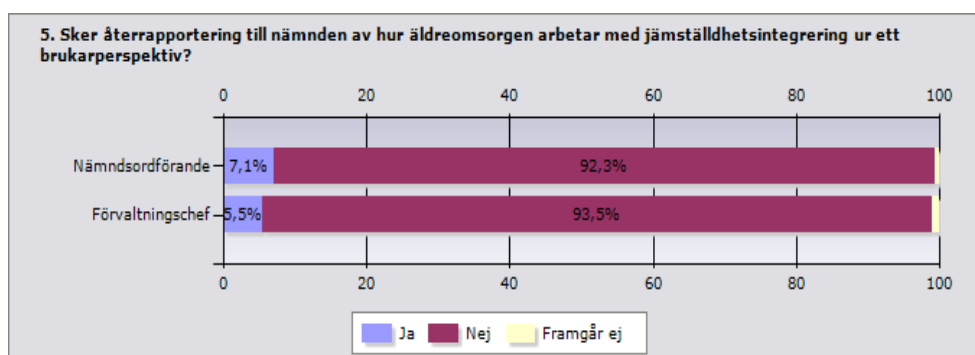
Mål och riktlinjer

Fråga 1: Finns det mål, policy eller riktlinjer antagna av nämnden för hur jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv ska bedrivas inom äldreomsorgen?



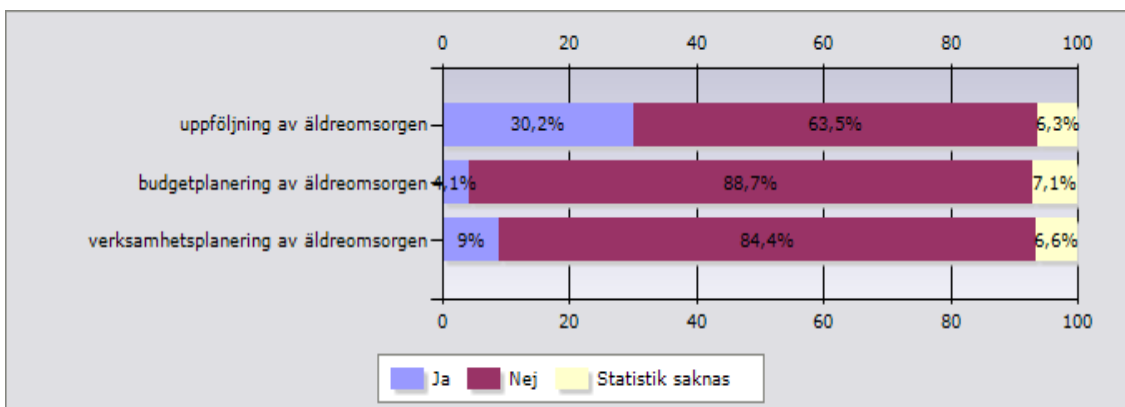
Återrapportering till nämnden

Fråga 2: Sker återrapportering till nämnden om hur äldreomsorgen arbetar med jämställdheten ur ett brukarperspektiv?



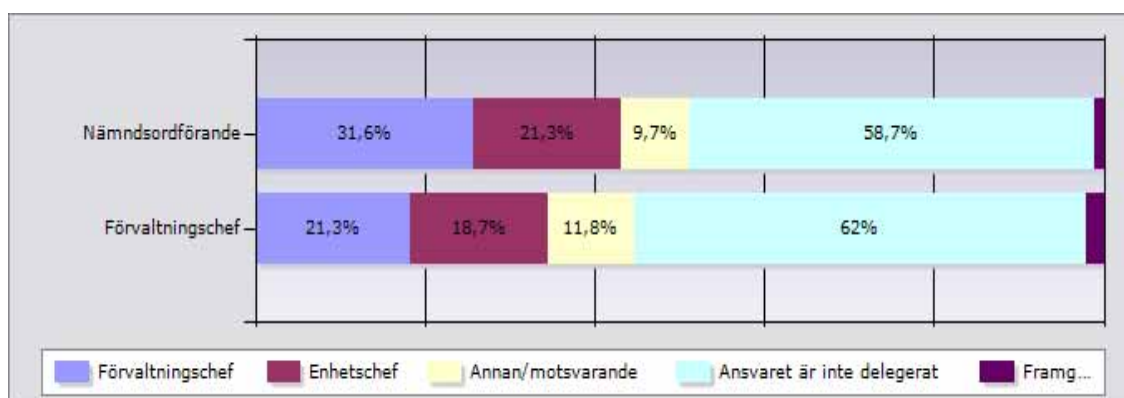
Könsuppdelad statistik

Fråga 3: Används könsuppdelad statistik vid nämndens uppföljning, budget- och verksamhetsplanering?



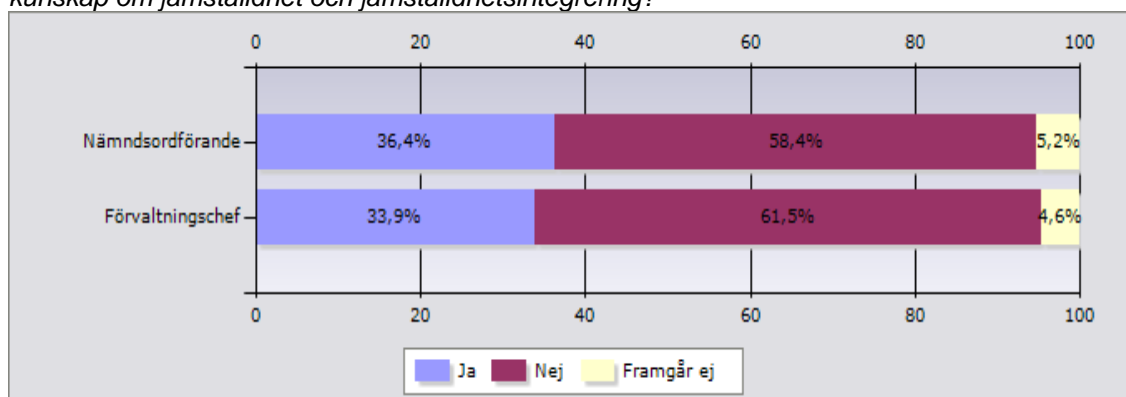
Ansvar för jämställdhetsintegreringen inom äldreomsorgen

Fråga 4: På vilken nivå finns ansvaret för jämställdhetsintegreringen ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen – har nämnden delegerat ansvaret för att förverkliga de jämställdhetspolitiska målen?



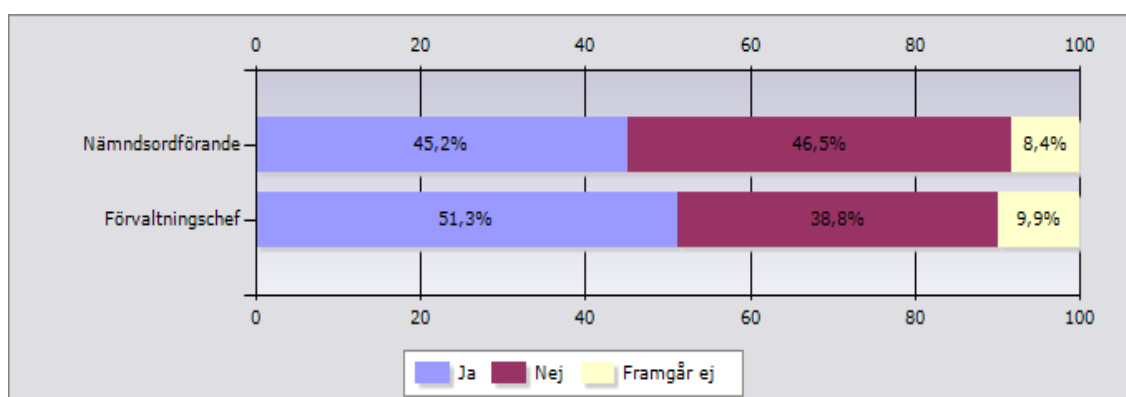
Krav på kompetens

Fråga 5: Ställer nämnderna krav på att ansvariga chefer inom äldreomsorgen har kunskap om jämställdhet och jämställdhetsintegrering?



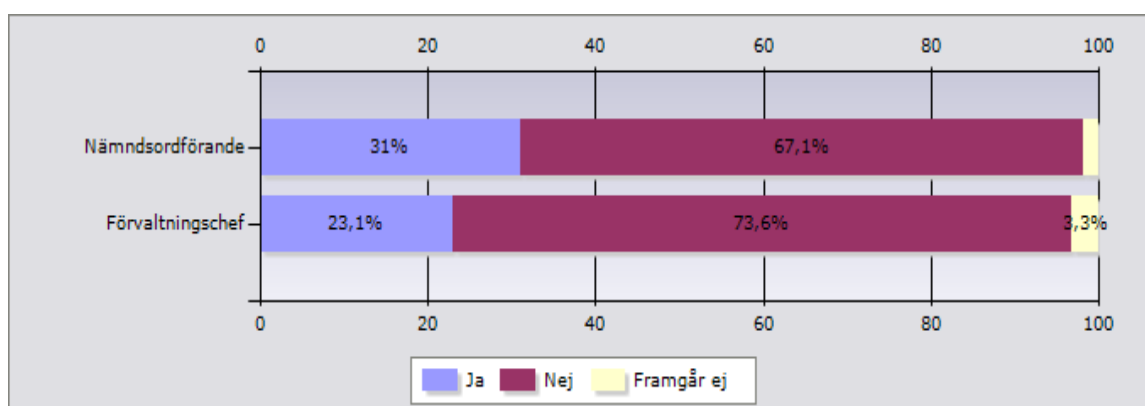
Kunskap om genusteori och jämställdhetsintegrering.

Fråga 6: Har nämnsordförande och förvaltningschefer kunskap om genusteori och metoder för jämställdhetsintegrering?



Våld i nära relationer

Fråga 7: Redovisas förekomst av våld i nära relationer mot äldre kvinnliga brukare till nämnden?

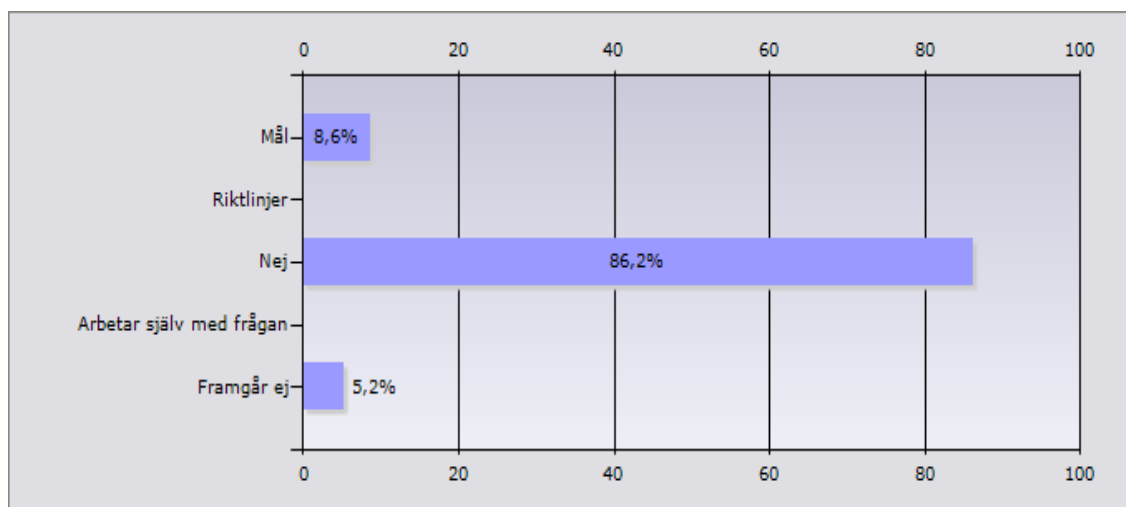


Resultat från verksamhetstillsynen

Intervjuer av chefer inom äldreomsorgen

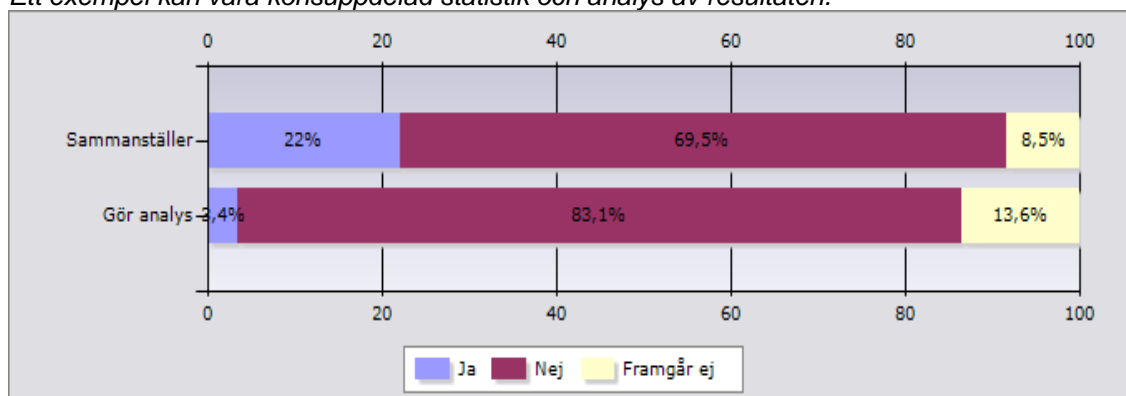
Mål

Fråga 1: Finns det mål och riktlinjer när det gäller jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen inom kommunen/stadsdelen



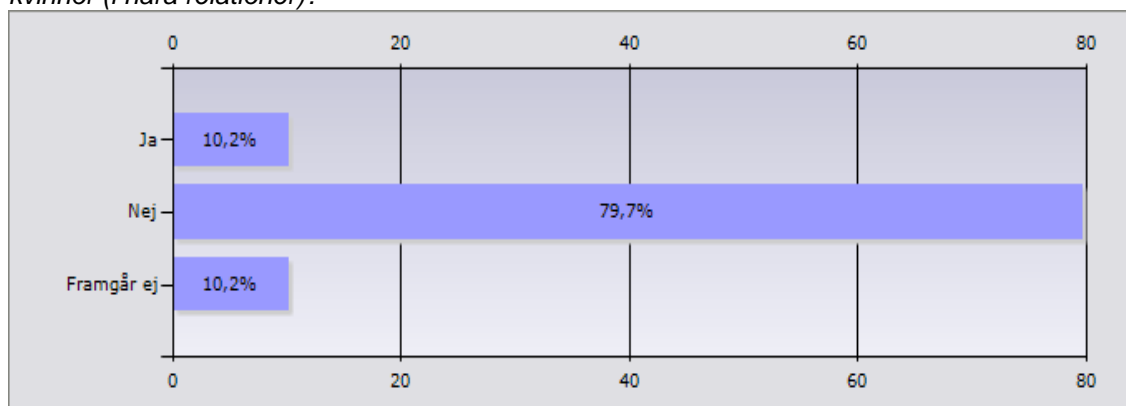
Statistik

*Fråga 2: Sammanställer och analyserar ni ur ett könsperspektiv vid uppföljningar?
Ett exempel kan vara könsuppdelad statistik och analys av resultaten.*



Mäns våld mot äldre kvinnor

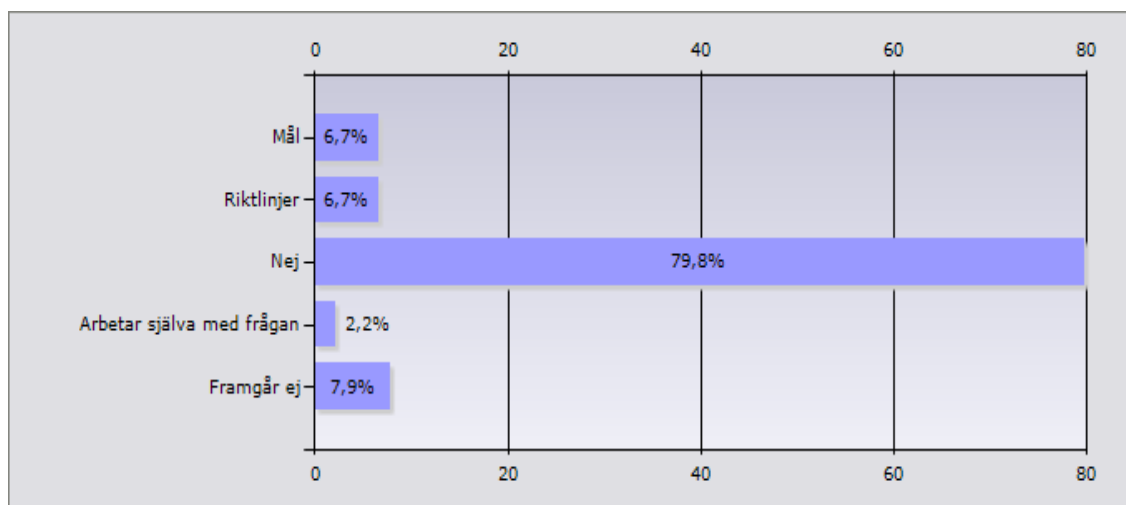
Fråga 3: Finns riktlinjer för handläggning av situationer med våldsutsatta äldre kvinnor (i nära relationer)?



Intervjuer av personal inom äldreomsorgen.

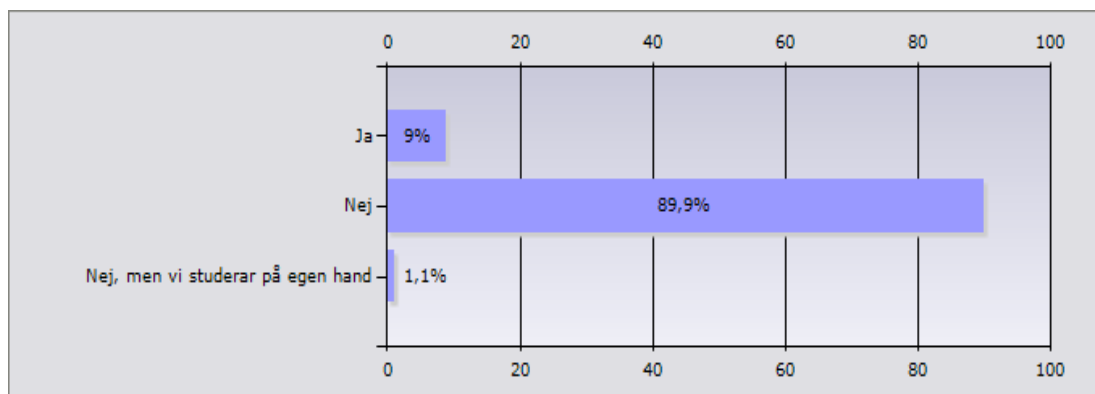
Mål och riktlinjer

Fråga 1: Har ni mål och riktlinjer för jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv?



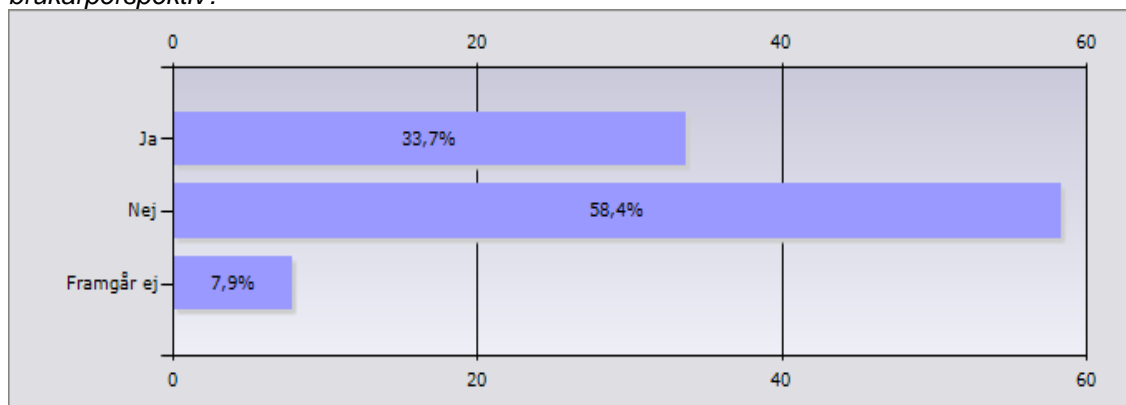
Utbildning

Fråga 2: Erbjuds ni utbildning om jämställdhet?



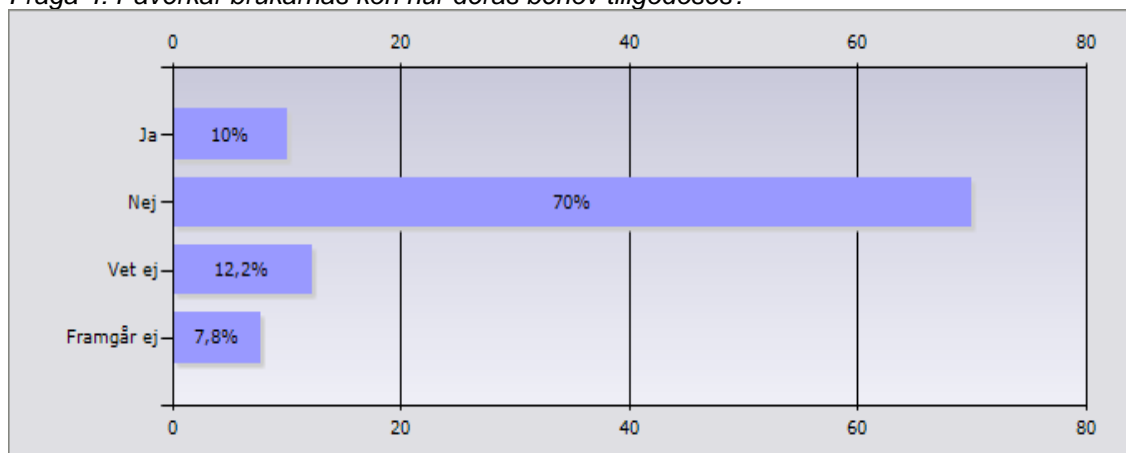
Jämställdhet på agendan

Fråga 3: Diskuterar eller gör ni något när det gäller jämställdhet ur ett brukarperspektiv?



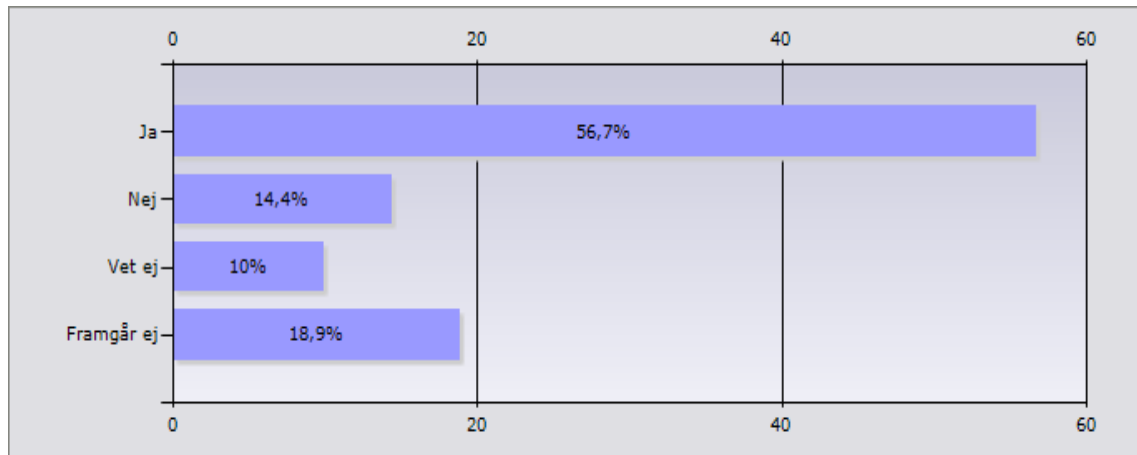
Insatser och kön

Fråga 4: Påverkar brukarnas kön hur deras behov tillgodoses?



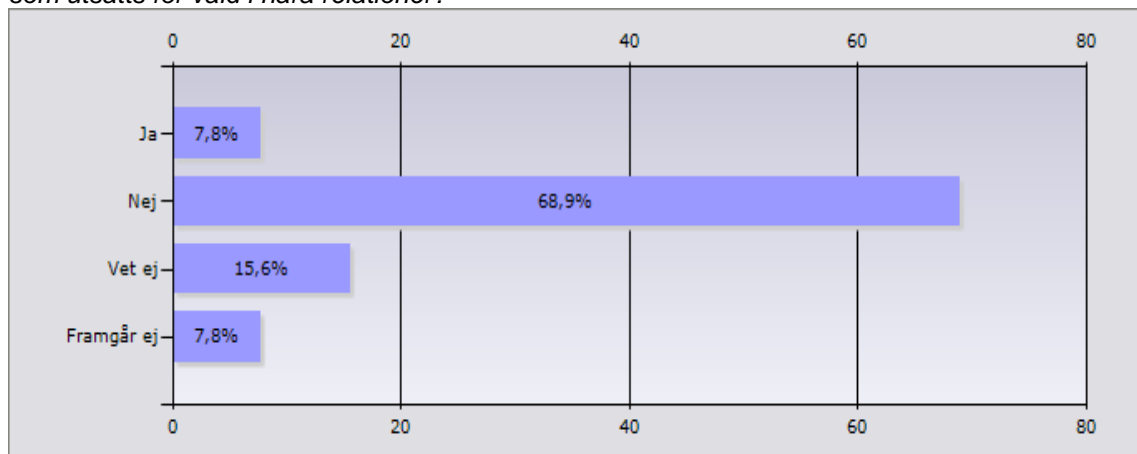
Bedömning och planering

Fråga 5: Ställs samma krav på kvinnor och män vid bedömning/planering?



Våld i nära relationer mot äldre kvinnor

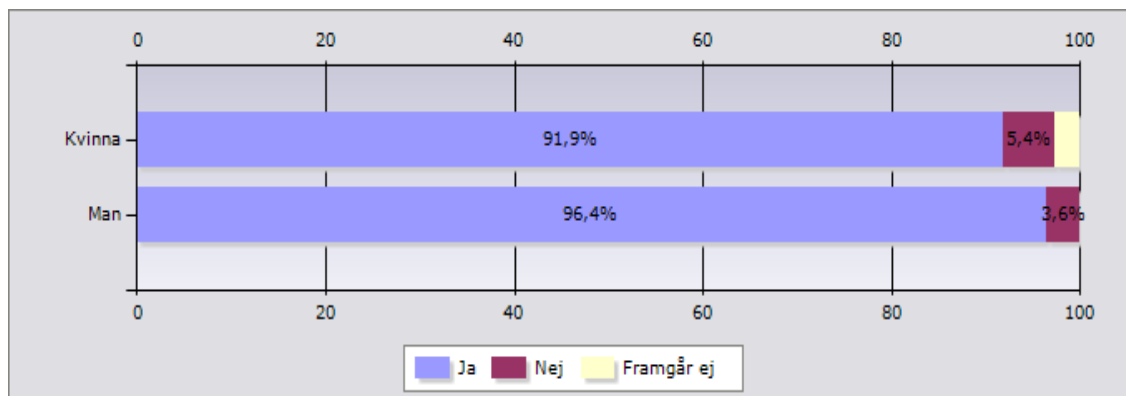
Fråga 6: Har ni en handlingsplan för hur ni ska agera vid situationer med kvinnor som utsätts för våld i nära relationer?



Intervjuer/enkäter brukare inom äldreomsorgen

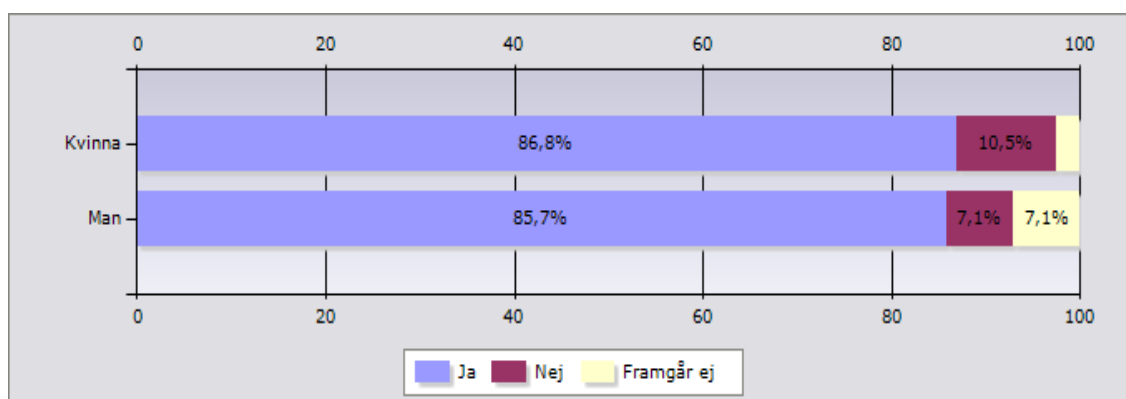
Kvalitet

Fråga 1: Får du den hjälp du behöver?



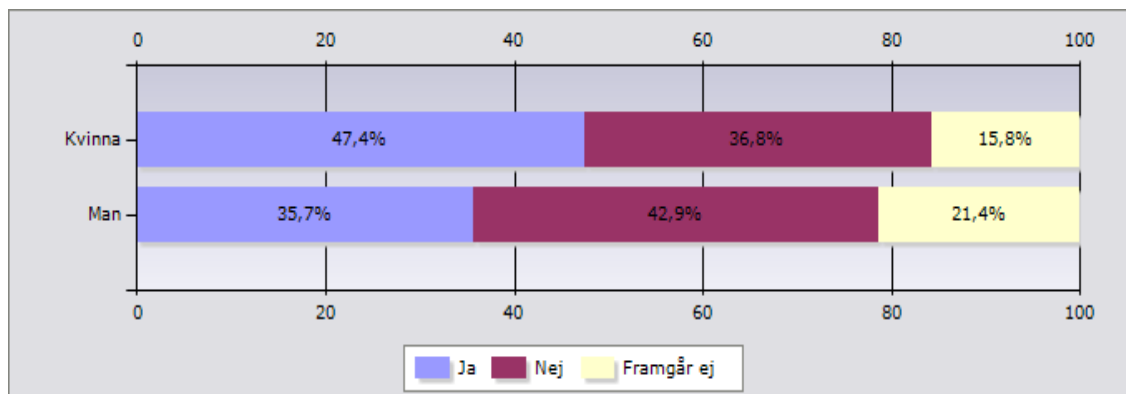
Nöjdhet, kvalitet

Fråga 2: Är du nöjd med den hjälp du får?



Aktiviteter

Fråga 3: Finns det aktiviteter/sysselsättning som du är intresserad av?



Tillsyn av jämställdhetsintegrering på lednings - och planeringsnivå

Kommun.....Län.....

1. Uppgiftslämnarens befattning:

- Nämndsordförande
 Förvaltningschef

2. Finns det mål, policy, riktlinjer eller direktiv, antagna av nämnden, för hur jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv ska bedrivas inom äldreomsorgen?

- Ja Nej

Om ja bifoga dokumentet!

3. Sker återrapportering till nämnden av hur äldreomsorgen arbetar med jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv?

- Ja Nej

4. Används könsuppdelad statistik i nämndens

	Ja	Nej
uppföljning av äldreomsorgen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
budgetplanering av äldreomsorgen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
verksamhetsplanering av äldreomsorgen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Statistik saknas	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

5. Ställer nämnden krav på att ansvarig för äldreomsorgen har kunskap om jämställdhet och metoder för jämställdhetsintegrering?

- Ja Nej

6. På vilken nivå ligger ansvaret för jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen?

- Förvaltningschef Enhetschef Annan/motsvarande
 Ansvaret är inte delegerat

7. Har du kunskap om genusteori och metoder för jämställdhetsintegrering?

- Ja Nej

8. Redovisas förekomst av våld från närstående mot äldre kvinnliga brukare till nämnden?

- Ja Nej

Bilaga 2.1

Tillsyn av jämställdhet ur ett brukarperspektiv

Frågor till **biståndshandläggare inom äldreomsorgen**

Verksamhet och kommun/std.....

1. Finns det mål och riktlinjer när det gäller jämställdhet ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen?

Mål Riktlinjer Nej

Kommentar.....

2. Erbjuds ni utbildning om jämställdhet?

Ja Nej

Om Ja, vilken utbildning.....

.....

3. Diskuterar ni frågor om jämställdhet ur ett brukarperspektiv?

Ja Nej

Om ja, nämn några konkreta exempel.....

.....

Om nej, vad skulle man kunna göra?.....

.....

4. Påverkar brukarnas kön hur deras behov tillgodoses?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

5. Ställer ni samma krav på kvinnor och män vid behovsbedömning/planering?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

6. Har ni handlingsplaner för hur ni ska agera vid situationer med våldsutsatta äldre kvinnor?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

Bilaga 2.2

Tillsyn av jämställdhet ur ett brukarperspektiv på verksamhetsnivå.

Frågor till **chefer** för hemtjänst, dagverksamheter, äldreboenden och biståndshandläggare

Verksamhet och kommun/std.....

1. Finns det mål och riktlinjer när det gäller jämställdhet ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen?

Mål Riktlinjer Nej

Kommentar.....

.....

2. Vilka resurser/verktyg har du för att bedriva ett jämställdhetsarbete ur ett brukarperspektiv inom din verksamhet?

Stöd av ledningen

Utbildning

Metoder, t.ex kartläggning och analys

Avsatt tid

Budget- och verksamhetsplanering

Stöd av kommunens jämställdhetsansvariga

Kommentar.....

.....

3. Sammanställer och analyserar ni ur ett könsperspektiv vid uppföljningar? Ett exempel kan vara könsuppdelad statistik och analys av resultaten.

Sammanställer Ja Nej

Gör analys Ja Nej

Kommentar.....

.....

4. Finns riktlinjer för handläggning av situationer med våldsutsatta äldre kvinnor?

Ja Nej

Kommentar.....

.....

Bilaga 2.3

Tillsyn av jämställdhet ur ett brukarperspektiv

Frågor till **personal** inom hemtjänst, dagverksamheter, äldreboenden

Verksamhet och kommun/std.....

1. Finns det mål och riktlinjer när det gäller jämställdhet ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen

Mål Riktlinjer Nej Vet ej

Kommentar.....

2. Erbjuds ni utbildning om jämställdhet?

Ja Nej

Om Ja, vilken utbildning.....

.....

3. Diskuterar ni frågor om jämställdhet ur ett brukarperspektiv?

Ja Nej

Om ja, nämna några konkreta exempel.....

.....

Om nej, vad skulle man kunna göra?.....

.....

4. Påverkar brukarnas kön hur deras behov tillgodoses?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

5. Tar ni hänsyn till brukarnas kön när ni upprättar genomförandeplaner?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

6. Erbjuds aktiviteter som tillgodoser både kvinnors och mäns behov?

Ja Nej Vet inte

Kommentar.....

Bilaga 2.4

Tillsyn av jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv på verksamhetsnivå.

Frågor till **brukare** inom hemtjänst, dagverksamheter, äldreboenden

Verksamhet:.....

Kommun:.....

Kvinna

Man

1. Får du den hjälp som du behöver?

Ja

Nej

Kommentar.....

.....

2. Är du nöjd med den hjälp (kvaliteten) du får?

Ja

Nej

Kommentar.....

.....

3. Finns det aktiviteter/sysselsättning som du är intresserad av?

Ja

Nej

Om Nej, vad saknar du.....

.....



Länsstyrelsens uppgift

Länsstyrelsen har som uppgift att bidra till att de jämställdhetspolitiska målen uppfylls. Genom att uppmärksamma jämställdhet i tillsynen vill Länsstyrelsen bidra till att jämställdheten integreras inom äldreomsorgen.

Kriterier för bedömning av kommunernas arbete med jämställdhetsintegrering*:

- att nämnden har säkerställt att ledningssystemet för kvalitet omfattar jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv.
- att det bedrivs systematiskt kvalitetsarbete som uppmärksammar jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv.

* Jämställdhetsintegrering innebär att verksamheten bedrivs så att de tjänster och den service som erbjuds medborgarna svarar lika väl mot kvinnors som mot mäns behov (SOU 2007:15).

September 2007

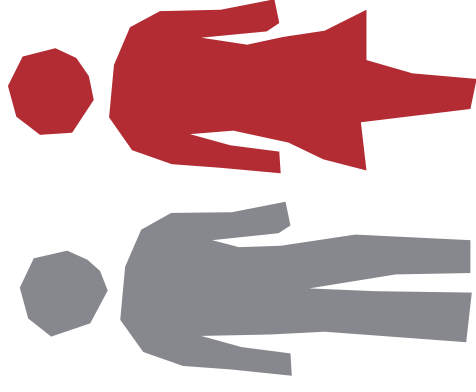


Länsstyrelsen

www.lansstyrelsen.se

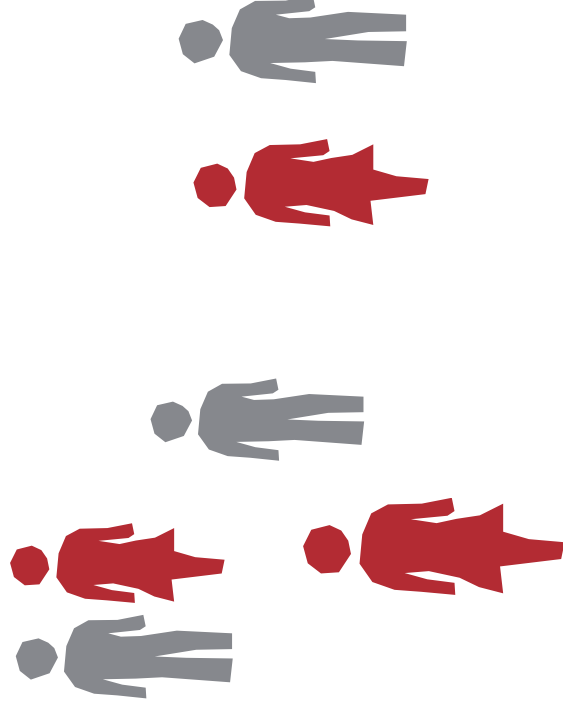
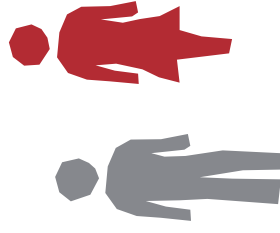
”Äldre är också kvinnor och män

”Ingen behandlar väl medvetet kvinnor och män på olika sätt?”



Mål för jämställdhetspolitiken

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att utforma samhället och sina egna liv. En förutsättning för att kunna uppnå detta är att kvinnor och män har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden (2005/06:257, 6 §).



✿ Jämn fördelning av makt och inflytande

Det handlar om att kvinnor och män ska ha lika möjlighet till makt och inflytande, både som beslutsfattare, verkställare och brukare. Makt och inflytande handlar i sin tur om att identifiera vems behov som ligger till grund för normen, vem som har tolkningsföreträde, vem som är normperson och vad som uppfattas som ett problem.

✿ Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter att ta del av insatser (och aktiviteter) oberoende av individens ekonomiska förutsättning. Det finns tendenser till att fler kvinnor avstår från hemtjänstinsatser på grund av sin låga pension.

✿ Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Det innebär att kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha samma möjlighet att ge och ta omsorg på lika villkor. Det har skett en utveckling mot mer informella insatser och dessa insatser utförs företrädesvis av kvinnor.

✿ Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Äldre som utsätts för övergrepp och våld i hemmet är en grupp som uppmärksammas lite. Äldreomsorgen ska bidra till att uppmärksamma, ge stöd och hjälp till äldre kvinnor som utsätts för våld.

Detta är en bilaga till länsstyrelsernas gemensamma rapportering till socialdepartementet i juni 2008 av tillsynsresultat som redovisas i "Jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv inom äldreomsorgen".

I den länsstyrelsegemensamma arbetsgruppen har det suttit representanter för åtta länsstyrelser: Ann-Kristin Carlson Hansen, Gävleborg, Marianne Jervehed, Kronoberg, Michael Jonsson, Västra Götaland, Birgitta Lundström, Sörmland, Jessica Nilsson, Blekinge, Eva Wallengren, Skåne, Birgitta Vigil, Stockholm och Fisun Yavas, Örebro.

Vill du veta mer?

Välkommen att kontakta:

Ann-Kristin Carlson Hansen,
tfn 026-17 13 84

Marianne Jervehed,
tfn 0470-862 88

Michael Jonsson,
tfn 031-60 51 19

Eva Wallengren,
tfn 040/044-252348

Birgitta Vigil,
tfn 08- 785 40 28

Fisun Yavas,
tfn 019-19 35 93